

Verlaagd BTW-tarief op arbeidsintensieve diensten 28 september 2009

SCHILDEREN EN STUKADOREN VAN PARTICULIERE WONINGEN OUDER DAN 2 JAAR

I. Algemene vragen

1. Ingangstermijn verruiming lage BTW-tarief schilderen en stukadoren

Per 15 september 2009 is een verruiming van kracht die inhoudt dat woningen ouder dan 2 jaar (na ingebruikname) in aanmerking komen voor de lage BTW. Vanaf die datum vallen onderstaande werkzaamheden onder het 6%-tarief. Projecten die voor 15 september 2009 zijn begonnen en worden afgerond op of na 15 september 2009 vallen ook onder deze verruiming. Projecten die voor 15 september 2009 zijn begonnen en ook voor 15 september 2009 afgerond zijn (slotfactuur) vallen onder het 19%-tarief.

1. Wat wordt verstaan onder particuliere woningen?

De term "particuliere woning" heeft betrekking op onroerende zaken die zijn bestemd voor particuliere bewoning. Het gaat in dit kader om woningen waarin particulieren permanent mogen verblijven. Ook tijdelijk leegstaande particuliere woningen zijn hieronder te begrijpen.

Als particuliere woning zijn onder meer aan te merken:

- woningen in particulier eigendom;
- huurwoningen van woningbouwcorporaties e.d. die door particulieren worden bewoond;
- bejaardentehuizen/aanleunwoningen;
- verpleeg- en verzorgingsinstellingen;
- studentenflats;
- kloosters, voor zover in gebruik voor permanente bewoning;
- tweede woningen, voor zover permanente bewoning daarvan is toegestaan.

De gemeenschappelijke ruimtes in appartementen, bejaardentehuizen/aanleunwoningen, verpleeg- en verzorgingsinstellingen e.d. (zoals de hal, het trappenhuis, de eetzaal, de recreatieruimte e.d.) volgen het regime dat geldt voor de particuliere woongedeelten.

Niet als particuliere woning zijn onder andere te beschouwen:

- vakantiewoningen;
- hotels/pensions;
- woonboten/woonwagens;
- asielzoekerscentra;
- ziekenhuizen;
- internaten.

2. Behoren garages, schuren, serres e.d. ook tot een particuliere woning?

Garages, schuren, serres, aan- en uitbouwen, tuinhekken e.d. behoren tot een particuliere woning, voor zover zij op hetzelfde perceel als de particuliere woning zijn gelegen. Garages die tot hetzelfde gebouwencomplex behoren als de particuliere woningen (bijv. parkeergarages onder flatgebouwen die door particulieren worden bewoond) worden eveneens tot de particuliere woning gerekend, uiteraard indien en voor zover zij door de eigenaars of huurders van die particuliere woningen worden gebruikt. Afzonderlijke, niet hiervoor bedoelde garageboxen behoren niet tot de particuliere woning.

3. Hoe is vast te stellen dat een particuliere woning ouder is dan 2 jaar?

Voor de beoordeling of een woning minimaal 2 jaar oud is, is de begindatum van het bouwjaar volgens de gemeentelijke administratie op grond van de Wet Waardering

Onroerende Zaken bepalend. Het bouwjaar van de woning is het jaar waarin de woning wordt opgeleverd, het begin van het bouwjaar is dan op 1 januari van het jaar van oplevering van de woning. Bij een pand dat niet vanaf het begin als woning in gebruik is geweest, bepaalt het tijdstip waarop het pand voor het eerst als woning in gebruik is genomen of de woning minimaal 2 jaar oud is. Te denken valt aan een oud monumentaal pakhuis dat tot een appartementencomplex is omgebouwd. Wanneer een woning in verschillende stadia tot stand is gekomen, moet de woning voor minimaal 50% bestaan uit delen die 2 jaar of ouder zijn.

Voor de schilder of stukadoor verdient het aanbeveling om voor de toepassing van het verlaagde tarief in het bezit te zijn van een schriftelijke verklaring van de opdrachtgever dat de desbetreffende woning ouder is dan 2 jaar.

4. Hoe moet omgegaan worden met panden die zowel als woning en als bedrijfspand worden gebruikt?

Ten aanzien van panden die zowel als particuliere woning en als bedrijfspand worden gebruikt (bijv. woon/winkel/praktijkpanden), wordt voor de toepassing van het BTW-tarief goedgekeurd dat voor zover de desbetreffende panden in hoofdzaak (d.w.z. voor meer dan 50%) voor particuliere bewoning worden gebruikt, deze in hun geheel als particuliere woning worden aangemerkt. Als een pand voor minder dan 50% als particuliere woning wordt gebruikt, dan mag het deel dat voor particuliere bewoning wordt gebruikt voor de toepassing van het BTW-tarief worden afgesplitst.

II. Vragen over schilderwerk

1. Welke diensten van schilders vallen onder het verlaagde tarief?

Het schilderwerk dat binnens- en buitenshuis wordt verricht is naar het verlaagde tarief belast. Voor de toepassing van het verlaagde tarief is het niet noodzakelijk, dat het schilderwerk door een schildersbedrijf wordt verricht: ook aannemers, klusbedrijven e.d. mogen het verlaagde tarief toepassen indien en voor zover zij (onderdelen van) schilderwerk verrichten. Voor de toepassing van het verlaagde tarief is het evenmin noodzakelijk dat de opdrachtgever een particulier is: ook als woningbouwcorporaties e.d. opdracht geven tot het verrichten van schilderwerk in particuliere woningen, geldt ter zake het verlaagde tarief.

Behangen en de direct met behangen samenhangende voorbereidingswerkzaamheden vallen onder de 6% BTW. Apart gespecificeerde levering van behang valt onder het 19% tarief.

Indien ramen, deuren of kozijnen worden vervangen inclusief beglazing met een Ugl-waarde kleiner of gelijk aan de eisen in het bouwbesluit kunt u ook het lage BTW-tarief toepassen. En wel op de volgende wijze: u kunt 6% in rekening brengen voor zowel de arbeid als het materiaal indien de arbeid meer is dan de helft van het totaal gefactureerde bedrag; u kunt 6% in rekening brengen voor de arbeid en moet 19% in rekening brengen voor het materiaal indien de arbeid minder is dan de helft van het totaal gefactureerde bedrag.

Ook voor het leveren en aanbrengen van isolatiemateriaal geldt het lage 6%-BTW tarief indien het gaat om: vloer-, gevel- en dakisolatie met een Rc-waarde die voldoet aan het bouwbesluit (groter dan of gelijk aan 2,50m² kw; spouwmuurisolatie met een Rc-waarde die groter is dan of gelijk aan 1,1 m² kw; bodemisolatie met een Rc-waarde die groter is dan of gelijk aan 1,1 m² kw.

Ook hiervoor geldt dat u 6% in rekening kunt brengen voor zowel de arbeid als het materiaal indien de arbeid meer is dan de helft van het totaal gefactureerde bedrag; u kunt 6% in rekening brengen voor de arbeid en moet 19% in rekening brengen voor het materiaal indien de arbeid minder is dan de helft van het totaal gefactureerde bedrag.

2. Wat wordt verstaan onder schilderwerk?

Onder “schilderwerk” wordt verstaan: het aanbrengen van een verf- of schildersysteem. Met het aanbrengen van een verf- of schildersysteem wordt bedoeld op het geheel van werkzaamheden dat samenhangt met het voorbehandelen van een bepaalde ondergrond en het in aansluiting daarop afwerken van die ondergrond met bepaalde verfproducten. Uit deze omschrijving volgt dat de voorbereidings- en voorbehandelingswerkzaamheden die een schilder moet verrichten voordat hij kan overgaan tot het eigenlijke schilderwerk, ook onder het verlaagde tarief vallen.

Het eigenlijke schilderwerk omvat de volgende werkzaamheden:

- het verwerken en aanbrengen van impregneer- en voorstrijkmiddelen, grondverf, hechtprimer e.d.
- het verwerken en aanbrengen van lakverf, structuurverf, vernis, beits, betonverf c.q. betoncoating e.d. op steen, metaal, hout, beton e.d.

Met “verwerken en aanbrengen” wordt bedoeld op iedere toepassing van de bij het schilderwerk gebruikte hulpmiddelen, zoals de spuit, kwast en roller, alsmede het schilderen via gieten en dompelen.

3. Wat wordt bedoeld met voorbereidings- en voorbehandelingswerkzaamheden bij schilderwerk?

Onder de voorbereidings- en voorbehandelingswerkzaamheden bij schilderwerk vallen:

- het schoonmaken, wassen, ontvetten, afbranden, afbijten en schuren van de te schilderen ondergrond;
- zgn. “preventief onderhoud”, d.w.z. het repareren van de te schilderen ondergrond met materiaal dat van een andere aard is dan het oorspronkelijke materiaal waaruit de ondergrond bestaat. Bij een houten ondergrond valt te denken aan het herstel met verfproducten en pasteuze materialen zoals plamuur en houttrotrevoerpasta’s (vooral epoxy pasta’s). Bij een betonnen ondergrond gaat het om (kleinschalig) herstel met kunststofgebonden mortels.
- het herstel van omtrekspelingen (d.w.z. het afschaven van ramen en deuren vanwege de laagdikte en kleefkracht van verf);
- kitwerk dat een onderdeel vormt van het verfsysteem (d.w.z. het dichtkitten van openstaande verbindingen in de te schilderen ondergrond en het vervangen/herstellen van de kitvoeg tussen het glas en het raam- of deurkozijn);
- het stralen van vooral metalen en betonnen ondergronden, voor zover beperkt tot het handmatig of mechanisch reinigen en verwijderen van oude verflagen, binnen dezelfde opdracht, gevolgd door het aanbrengen van een verfproduct.
- het afplakken van de omgeving van de te schilderen ondergrond c.q. het afdekken van ruimtes waarbinnen schilderwerk plaatsvindt (met afplaktape, plastic e.d.).

De hiervoor bedoelde voorbereidings- en voorbehandelingswerkzaamheden worden veelal niet afzonderlijk aan de opdrachtgever gefactureerd, maar zijn in de prijs voor het schilderwerk verdisconteerd.

4. Welke werkzaamheden van schilders vallen niet onder het verlaagde tarief?

De werkzaamheden die te ver afstaan van het eigenlijke schilderwerk zijn aan het algemene tarief onderworpen. In dit verband zijn onder meer de volgende werkzaamheden te noemen:

- zgn. “curatief onderhoud”, d.w.z. het herstel van de te schilderen ondergrond met nieuwe, vervangende delen die bestaan uit een materiaal dat identiek is aan het oorspronkelijke materiaal van de ondergrond. Het gaat bij voorbeeld om het aanbrengen van houten inzetstukken in houten kozijnen ter plaatse van hoekverbindingen en om het vervangen van houten onderdorpels.
- het vervangen van ramen, deuren en kozijnen;
- kitverwerking als constructieve handeling, zoals het dichtmaken van dilataties, het afkitten van bouwelementen aan gevels e.d.;

- betonreparatie, d.w.z. grootschalig herstel van een betonnen ondergrond met materiaal dat identiek is aan het oorspronkelijke materiaal van de ondergrond;
- het stralen van stenen, metalen en betonnen ondergronden, anders dan onder vraag 3 bedoeld (bijv. het enkel schoonstralen van gevels);
- het aanbrengen van glas met de daarbij behorende werkzaamheden (zoals het plaatsen van glaslatten en het aanbrengen van kitwerk);
- het schuren en lakken van parketvloeren.

Voor de praktijk geldt het volgende schema:

Schilderwerk (binnens- en buitenshuis)	6% (arbeid + materiaal)
Vorbereidings- en voorbehandelingswerkzaamheden bij schilderwerk	6% (arbeid + materiaal)
Curatief onderhoud van houten ondergrond (herstel van houten ondergrond met houten inzetstukken)	19% (arbeid + materiaal)
Behangen en alle daarmee samenhangende voorbereidende werkzaamheden	6% (arbeid + materiaal)
Leveren van behang	19% (behang)
Vervangen van ramen, deuren, kozijnen, inclusief beglazing met Ugl-waarde kleiner of gelijk aan de eisen in het bouwbesluit	6% (arbeid + materiaal) indien de arbeid meer is dan de helft van het totale gefactureerde bedrag 6% (alleen arbeid) indien de arbeid minder is dan de helft van het totale gefactureerde bedrag
Kitverwerking als constructieve handeling	19% (arbeid + materiaal)
Betonreparatie (grootschalig herstel betonnen ondergrond met beton)	19% (arbeid + materiaal)
Stralen van metaal, steen, beton	19% (arbeid + materiaal)
Aanbrengen van glas	19% (arbeid + materiaal)
Schuren en lakken van parketvloeren	19% (arbeid + materiaal)

III. Vragen over stukadoorswerk

1. Welke diensten van stukadoors vallen onder het verlaagde tarief?

Het stukadoorswerk dat binnens- en buitenshuis wordt verricht is naar het verlaagde tarief belast. Voor de toepassing van het verlaagde tarief is het niet noodzakelijk dat het stukadoorswerk door een stukadoorsbedrijf wordt verricht: ook aannemers, klusbedrijven e.d. die (onderdelen van) stukadoorswerk uitvoeren mogen het verlaagde tarief hanteren. Voor de toepassing van het verlaagde tarief is het evenmin noodzakelijk dat de opdrachtgever een particulier is: ook als woningbouwcorporaties e.d. opdracht geven tot het verrichten van stukadoorswerk in particuliere woningen, geldt ter zake het verlaagde tarief.

2. Wat wordt verstaan onder stukadoorswerk?

De term "stukadoorswerk" heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- de voorbereidings- en voorbehandelingswerkzaamheden die een stukadoor moet verrichten voordat hij kan overgaan tot het eigenlijke stucwerk;
- het eigenlijke stucwerk.

Het eigenlijke stucwerk bestaat uit het herstellen van een bestaande stuclaag of het aanbrengen van een nieuwe stuclaag. Het gaat hier om het handmatig dan wel machinaal verwerken, aanbrengen en afwerken van één of dan wel meerdere lagen cement-, gips-, kalk- of kunststofgebonden pleister in pasteuze vorm. Bij pleister in pasteuze vorm valt te denken aan diverse soorten kant-en-klare mortels, sierpleister (bijv. spachtel, structuur- of decorpleister en marmerpleister) en aan spuitpleister (spack). Ook het aanbrengen van

decoratieve lijsten, ornamenten e.d. aan wanden en plafonds (onder meer met lijm) valt hieronder.

Met “verwerken, aanbrengen en afwerken” wordt bedoeld op iedere toepassing van de bij het stukadoorswerk gebruikte hulpmiddelen, zoals de spuit, kwast, roller en spaan.

3. Wat wordt bedoeld met voorbereidings- en voorbehandelingswerkzaamheden bij stukadoorswerk?

Als voorbehandelings- en voorbereidingswerkzaamheden bij stukadoorswerk zijn aan te merken:

- het lossteken van de loszittende stuc laag;
- het voorbereiden van de ondergrond ten behoeve van het (nieuw) aan te brengen stucwerk, zoals voorlijmen, impregneren, opruwen of reinigen, alsmede het stellen van de benodigde stucadoorsprofielen;
- het aanbrengen van zgn. pleisterdragers ten behoeve van onder meer plafondwerk, zoals stucanet, steengaas en stucplaten (speciale stukadoorsgipsplaten), met als doel afgewerkt te worden als stucwerk;
- het afplakken van de omgeving van de te stukadoren ondergrond c.q. het afdekken van ruimtes waarbinnen stukadoorswerkzaamheden plaatsvinden (met behulp van plastic, afplaktape e.d.).

De hiervoor bedoelde voorbereidings- en voorbehandelingswerkzaamheden worden veelal niet afzonderlijk aan de opdrachtgever gefactureerd, maar zijn in de prijs voor het stukadoorswerk verdisconteerd.

4. Welke werkzaamheden van stukadoors vallen niet onder het verlaagde tarief?

De werkzaamheden die te ver afstaan van het specifieke stukadoorswerk zijn aan het algemene tarief onderworpen. Te denken valt aan het plaatsen van gipswanden, het aanbrengen van tegels op wanden en het leggen van vloeren.

Voor het aanbrengen van gepleisterde gevelisolatie is een aparte situatie ontstaan. Bij woningen ouder dan 2 jaar geldt daarvoor het 6% tarief van stukadoorswerken; echter deze 6% gold (voor juli 2009) / geldt formeel niet voor het leveren en aanbrengen van de bij de gevelisolatie horende isolatieplaat. Door de nieuwe BTW regeling voor isolatie valt de betreffende arbeid nu wel onder die 6% regeling en omdat de isolatieplaat vaak minder dan de helft van het leveren en aanbrengen van de plaat beslaat mag men aannemen dat het dan ook daarvoor geldt. We zijn dit laatste overigens voor de zekerheid nog aan het navragen bij de belastingdienst.

Voor de praktijk geldt het volgende schema:

Stucwerk (binnens- en buitenshuis)	6% (arbeid + materiaal)
Vorbereidings- en voorbehandelingswerkzaamheden bij stukadoorswerk	6% (arbeid + materiaal)
Leveren en aanbrengen van isolatiemateriaal - vloer-, gevel- en dakisolatie met een Rc-waarde die voldoet aan het bouwbesluit (groter dan of gelijk aan 2,50m ² kw); - spouwmuurisolatie met een Rc-waarde die groter is dan of gelijk aan 1,1 m ² kw; - bodemisolatie met een Rc-waarde die groter is dan of gelijk aan 1,1 m ² kw.	U kunt 6% in rekening brengen voor zowel de arbeid als het materiaal indien de arbeid meer is dan de helft van het totaal gefactureerde bedrag; u kunt 6% in rekening brengen voor de arbeid en moet 19% in rekening brengen voor het materiaal indien de arbeid minder is dan de helft van het totaal gefactureerde bedrag.
Afwerken van isolatiemateriaal met stuc laag	6% (arbeid + materiaal)
Plaatsen van gipswanden	19% (arbeid + materiaal)
Betegelen van wanden	19% (arbeid + materiaal)

Leggen van vloeren	19% (arbeid + materiaal)
--------------------	--------------------------

IV. Overige vragen

1. Hoe wordt voor de BTW-tarieftoepassing bij schilder- en stukadoorswerk omgegaan met hoofd- en onderaannemers?

Voor zover schilder- en stukadoorswerk in onderaanneming wordt verricht (bijv. bij renovatieprojecten), is het 6%-tarief zowel in de relatie hoofdaannemer-opdrachtgever als in de relatie hoofdaannemer-onderaannemer van toepassing.

2. Kan het in aannemingsprojecten opgenomen schilder- en stukadoorswerk voor de BTW-tarieftoepassing worden afgesplitst?

Indien schilder- en stukadoorswerk deel uitmaakt van een bepaald aannemingswerk, mag het schilder- c.q. stukadoorswerk voor de BTW-tarieftoepassing worden afgesplitst, indien en voor zover het schilder- en stukadoorswerk op de door de aannemer uitgereikte offerte en factuur worden afgesplitst van het overige werk. Met betrekking tot lopende aannemingswerken, is de afsplitsing van het schilder- c.q. stukadoorswerk op de factuur voldoende.